TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2004. gada 16. decembrī *

Lieta C-277/02

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2002. gada 3. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2002. gada 29. jūlijā, tiesvedībā

EU-Wood-Trading GmbH

pret

Sonderabfall-Management-Gesellschaft Rheinland-Pfalz mbH.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] un K. Šīmans [*K. Schiemann*] (referents),

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*],
sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2004. gada 27. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *EU-Wood-Trading GmbH* vārdā — T. Pšera [*T. Pschera*] un B. Enderle [*B. Enderle*], *Rechtsanwälte*,

— *Sonderabfall-Management-Gesellschaft Rheinland-Pfalz mbH* vārdā — K. fon der Līje [*C. v. der Lühe*], *Rechtsanwalt*,

— Dānijas valdības vārdā — J. Molde [*J. Molde*], pārstāvis,

— Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — U. Velkers [*U. Wölker*] un M. Konstantinidis [M. *Konstantinidis*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 23. septembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālo nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1993. gada 1. februāra Regulas (EEK) Nr. 259/93 par uzraudzību un kontroli attiecībā uz atkritumu pārvadājumiem Eiropas Kopienā, ievešanu tajā un izvešanu no tās (OV L 30, 1. lpp.), ko groza ar Komisijas 1998. gada 18. maija Lēmumu 98/368/EK (OV L 165, 20. lpp.) un ar 1999. gada 24. novembra Lēmumu 1999/816/EK (OV L 316, 45. lpp., turpmāk tekstā — "Regula"), 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmo un otro ievilkumu.

2 Šis lūgums ir iesniegts prāvā *EU-Wood-Trading GmbH*, kas ir dibināta Birštatē [*Bürstadt*] (Vācija) (turpmāk tekstā — "*EU-Wood-Trading*") pret *Sonderabfall-Management-Rheinland-Gesellschaft-Pfalz mbH* par pēdējās minētās iebildumiem pret 3500 tonnu kokmateriālu atkritumu, ko *EU-Wood-Trading* paredzēja transportēt uz Itāliju, pārvadājumu.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Padomes 1975. gada 15. jūlija Direktīvas 75/442/EEK par atkritumiem (OV L 194, 39. lpp.), ko groza ar Padomes 1991. gada 18. marta Direktīvu 91/156/EEK (OV L 78,

32. lpp.) un ar Komisijas 1996. gada 24. maija Lēmumu 96/350/EK (OV L 135, 32. lpp., turpmāk tekstā — "Direktīva") pamatmērķis ir cilvēku veselības aizsardzība pret kaitīgām sekām, ko rada atkritumu savākšana, pārvadāšana, apstrāde, glabāšana un apglabāšana. Konkrēti minētās direktīvas ceturtais apsvērums norāda, ka ir svarīgi atbalstīt atkritumu pārstrādi (reģenerāciju) un pārstrādātu (reģenerētu) materiālu izmantošanu, lai aizsargātu dabas resursus.

4 Direktīvas 1. panta e) punktā "apglabāšana" ir definēta kā "jebkuras darbības, kas minētas II A pielikumā", un f) punktā "reģenerācija" — kā "jebkuras darbības, kas minētas II B pielikumā".

5 Saskaņā ar Direktīvas 4. panta pirmo daļu:

"Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atkritumu reģenerāciju un apglabāšanu, neapdraudot cilvēku veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi un, jo īpaši

— neapdraudot ūdeņus, gaisu, augsni, augus un dzīvniekus,

— neradot traucējošus trokšņus un smakas,

— neradot negatīvu ietekmi uz lauku vidi un īpaši aizsargājamām teritorijām."

6 Atbilstoši Direktīvas 7. panta 1. punktam dalībvalstu noteiktajām kompetentajām iestādēm, lai sasniegtu īpaši 4. pantā paredzētos mērķus, pēc iespējas drīzāk jāsagatavo viens vai vairāki atkritumu apsaimniekošanas plāni. Saskaņā ar šī paša 7. panta 3. punktu dalībvalstis var paredzēt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu atkritumu pārvietošanu, kas neatbilst atkritumu apsaimniekošanas plānam.

7 Regula cita starpā nosaka atkritumu pārvadājumu starp dalībvalstīm uzraudzību un kontroli.

8 Tās devītais apsvērums precizē:

"[..] par atkritumu pārvadājumiem iepriekš ir jāpaziņo kompetentajām iestādēm, lai tās būtu pienācīgi informētas jo īpaši par atkritumu veidu, pārvietošanu un apglabāšanu vai pārstrādi, kas ļautu šīm iestādēm veikt visus vajadzīgos pasākumus cilvēku veselības un vides aizsardzībai, ieskaitot iespēju izvirzīt pamatotus iebildumus pret pārvadājumu."

9 Saskaņā ar Regulas 2. pantu:

"Šajā regulā:

[..]

b) "kompetentās iestādes" ir tās kompetentās iestādes, ko norīkojušas dalībvalstis saskaņā ar 36. panta kārtību vai ko norīkojušas valstis, kas nav dalībvalstis;

c) "nosūtītāja kompetentā iestāde" ir kompetentā iestāde, ko saskaņā ar 36. panta kārtību norīkojušas dalībvalstis un kas darbojas teritorijā, no kuras krava ir nosūtīta [..];

d) "galamērķa kompetentā iestāde" ir kompetentā iestāde, ko saskaņā ar 36. pantu norīkojušas dalībvalstis un kas darbojas teritorijā, kurā krava tiek saņemta [..];

e) "tranzīta kompetentā iestāde" ir atsevišķa iestāde, ko norīkojušas dalībvalstis saskaņā ar 36. pantu, valstij, caur kuras teritoriju notiek pārvadājuma tranzīts;

[..]

g) "paziņotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kuras pienākums ir iesniegt paziņojumu, citiem vārdiem sakot, [..] persona, kura ierosina veikt atkritumu pārvadājumu vai kura ir nosūtījusi atkritumus;

i) "apglabāšana" atbilst Direktīvas 75/442/EEK 1. panta e) apakšpunktā [e) punktā] dotajai definīcijai;

[..]

k) "pārstrāde" atbilst Direktīvas 75/442/EEK 1. panta f) apakšpunktā [f) punktā] dotajai definīcijai;

[..]."

10 Regulas II sadaļa, kas saucas "Atkritumu pārvadājumi starp dalībvalstīm", cita starpā ietver divas nodaļas, no kurām viena ir par pārstrādei (reģenerācijai) paredzēto atkritumu pārvadāšanu (A nodaļa, 3.–5. pants) un otra — par procedūru, kas piemērojama pārstrādei (reģenerācijai) paredzēto atkritumu pārvadāšanai (B nodaļa, 6.–11. pants).

11 Saskaņā ar Regulas 6. panta 1. punktu gadījumos, kad atkritumu ražotājs vai īpašnieks gatavojas atkritumus, kas iekļauti III pielikumā (atkritumu dzeltenajā sarakstā), nosūtīt pārstrādei (reģenerācijai) no vienas dalībvalsts uz otru dalībvalsti un/vai vest tos tranzītā caur vienu vai vairākām dalībvalstīm, tas par to paziņo galamērķa kompetentajai iestādei un nosūta paziņojuma kopijas nosūtītāja un tranzīta kompetentajām iestādēm, kā arī kravas saņēmējam.

12 Saskaņā ar Regulas 6. panta 3. punktu paziņošanu veic, izmantojot kravas pavadzīmi, ko izsniedz nosūtītāja kompetentā iestāde. Šī paša panta 5. punktā precizēta informācija, kura paziņotājam ir jāsniedz par kravas pavadzīmi un kurā ietilpst informācija par pārstrādes (reģenerācijas) darbībām, kas paredzētas Direktīvas II B pielikumā.

13 Saskaņā ar šīs pašas Regulas 6. panta 6. punktu paziņotājam jānoslēdz līgums ar kravas saņēmēju par atkritumu pārstrādi (reģenerāciju) un šā līguma kopija jāiesniedz kompetentajai iestādei pēc tās pieprasījuma.

14 Saskaņā ar Regulas 6. panta 8. punktu nosūtītāja kompetentā iestāde saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem var izlemt, ka tā pati, nevis paziņotājs, pārsūtīs paziņojumu galamērķa kompetentajai iestādei, kopijas nosūtot kravas saņēmējam un tranzīta kompetentajai iestādei.

15 Regulas 7. panta 2. punktā ir noteikts termiņš, kā arī nosacījumi, kas ir jāievēro galamērķa, nosūtītāja un tranzīta kompetentajām iestādēm, iebilstot pret paziņoto pārstrādei (reģenerācijai) paredzēto atkritumu pārvadājuma projektu. Šī norma īpaši paredz, ka iebildumi pamatojami ar šī panta 4. punktu.

16 Regulas 7. panta 4. punkts nosaka:

"a) Nosūtītāja un galamērķa kompetentās iestādes var izteikt pamatotus iebildumus pret plānoto pārvadājumu:

— saskaņā ar Direktīvu 75/442/EEK un jo īpaši tās 7. pantu,

vai

— ja tas nenotiek saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz vides aizsardzību, sabiedrisko kārtību, sabiedrisko [valsts] drošību vai veselības aizsardzību,

vai

— ja paziņotājs vai kravas saņēmējs iepriekš ir atzīti par vainīgiem nelikumīgu pārvadājumu veikšanā. Šajā gadījumā nosūtītāja kompetentā iestāde saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem var atteikt visus pārvadājumus, kuros ir iesaistīta attiecīgā persona,

vai

— ja pārvadājums ir pretrunā ar saistībām, kas izriet no starptautiskajām konvencijām, kam pievienojusies dalībvalsts vai iesaistītās dalībvalstis,

vai

— ja pārstrādei izmantojamo un šim nolūkam neizmantojamo atkritumu attiecība, pārstrādes rezultātā iegūto materiālu paredzamā vērtība vai pārstrādes izmaksas un nepārstrādājamās daļas apglabāšanas izmaksas neattaisno pārstrādi nedz ekonomisku, nedz ar vidi saistītu apsvērumu aspektā;

b) tranzīta kompetentās iestādes var izteikt pamatotus iebildumus pret plānoto pārvadājumu, pamatojoties uz a) apakšpunkta otro, trešo un ceturto ievilkumu."

17 Regulas 26. pants paredz:

"Jebkurš veiktais pārvadājums:

[..]

c) par ko iesaistīto kompetento iestāžu piekrišana saņemta viltus vai maldu, vai krāpšanas ceļā, vai

[..]

e) kā rezultātā atkritumi tiek apglabāti vai izmantoti pārstrādei tādā veidā, kas ir pretrunā ar Kopienas vai starptautiskajiem noteikumiem,

[..]

tiek uzskatīts par nelikumīgu pārvadājumu."

18 Saskaņā ar Regulas 30. panta 1. punktu:

"Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka atkritumi tiek pārvadāti atbilstoši šīs regulas noteikumiem. Šādi pasākumi var ietvert iestāžu un uzņēmumu pārbaudes saskaņā ar Direktīvas 75/442/EEK 13. pantu un izlases veida kravu pārbaudes."

19 Saskaņā ar Regulas 34. pantu:

"1. Neskarot 26. panta noteikumus un Kopienas un valstu noteikumus, kas attiecas uz civiltiesisko atbildību, kā arī neatkarīgi no atkritumu apglabāšanas vai pārstrādes vietas, attiecīgo atkritumu ražotājs veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atkritumus apglabātu vai pārstrādātu vai lai nodrošinātu šo atkritumu apglabāšanu vai izmantošanu pārstrādei tādējādi, lai tiktu aizsargāta vides kvalitāte [..].

2. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek izpildītas 1. punktā noteiktās saistības."

20 Saskaņā ar Regulas 36. pantu:

"Dalībvalstis norīko kompetento iestādi vai iestādes šīs regulas īstenošanai. Katra dalībvalsts norīko vienu kompetento tranzīta iestādi."

Valsts tiesiskais regulējums

21 1994. gada 27. septembra *Gesetz zur Förderung der Kreislaufwirtschaft und Sicherung der umweltverträglichen Beseitigung von Abfällen* (likums, kura mērķis ir veicināt pārstrādes (reģenerācijas) darbības un nodrošināt atkritumu apglabāšanu, ņemot vērā vides prasības; *BGBl.*. 1994 I, 2705. lpp., turpmāk tekstā — "1994. gada 27. septembra likums") 5. panta 3. punktā ir aizliegta jebkāda atkritumu pārstrāde (reģenerācija), kas radītu palielinātu kaitīgo vielu klātbūtni materiālu ciklā.

22 Reinzemē–Pfalcā toksisko atkritumu apglabāšanas organizēšana ietilpst *Sonderabfall-Management Gesellschaft Rheinland-Pfalz mbH* pienākumos.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

23 1999. gada 23. novembrī *EU-Wood-Trading* paziņoja *Sonderabfall-Management-Gesellschaft Rheinland-Pfalz mbH* kā pārvadātāja kompetentajai iestādei par savu nodomu pārvest 3500 tonnas kokmateriālu atkritumu sabiedrībai *Frati Luigi de Pomponesco*, kas dibināta Itālijā.

24 Saskaņā ar šo paziņojumu attiecīgos atkritumus veidoja izjaukšanas rezultātā radies apstrādāts vai krāsots vai no mēbelēm vai galdniecības pārpalikumiem radies kokmateriāls. To bija paredzēts pārstrādāt (reģenerēt) skaidu plātņu ražošanai.

25 Paziņojumam pievienotajos dokumentos bija pārstrādes (reģenerācijas) procesa apraksts, sertifikāti, saskaņā ar kuriem Itālijas galamērķa iestādes neizteiktu iebildumus pret šī izmantotā kokmateriāla ievešanu, un laboratorijas ziņojums, kurā atkritumu analīzes parādīja, ka kilogramā sausnes ir 47 mg svina.

26 Ar 2000. gada 17. janvāra lēmumu nosūtītāja kompetentā iestāde saskaņā ar Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmo un otro ievilkumu izvirzīja iebildumus pret šo pārvadājumu. Šie iebildumi tika pamatoti ar faktu, ka, ņemot vērā svina daudzumu aplūkojamajos atkritumos, kas pārsniedza Reinzemes–Pfalcas vides ministrijas vadlīnijās noteikto robežvērtību, minēto atkritumu pārstrādi (reģenerāciju) nevar veikt, neapdraudot cilvēku veselību vai vidi, un tas būtu pretrunā gan ar Direktīvas, gan ar 1994. gada 27. septembra likuma noteikumiem.

27 *EU-Wood-Trading* iesniedza attiecīgajai nosūtītāja kompetentajai iestādei sūdzību par šiem iebildumiem un jaunu atkritumu analīzes ziņojumu, kas vienā kilogramā sausnes uzrādīja 23 mg svina un 3,4 mg arsēna. Šī sūdzība tika noraidīta 2000. gada 5. jūlijā.

28 *EU-Wood-Trading* prasība, kas tika iesniegta par šo lēmumu *Verwaltungsgericht Mainz* (Maincas Administratīvā tiesa, Vācija), tika noraidīta ar 2001. gada 16. oktobra spriedumu. *EU-Wood-Trading* iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz* (Reinzemes–Pfalcas Augstākā administratīvā tiesa). Tā pēc būtības norādīja, ka nosūtītāja kompetentā iestāde nevarēja izteikt minētos iebildumus pret pārstrādei (reģenerācijai) paredzētu atkritumu nosūtīšanu, bet gan pret to pārstrādi (reģenerāciju) citā dalībvalstī.

29 Šajos apstākļos *Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz*, uzskatot, ka iztiesājamās prāvas iznākums ir atkarīgs no Kopienu tiesību interpretācijas, pieņēma lēmumu apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai iebildums, kas ir vērsts pret pārstrādei (reģenerācijai) paredzētu atkritumu pārvadājumu, var tikt formulēts saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 259/93 [..] 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmā ievilkuma noteikumiem, pamatojoties uz to, ka paredzētā pārstrāde (reģenerācija) pārkāpj Direktīvas 75/442 [..] 4. panta pirmajā teikumā paredzēto nosacījumu, kurš paredz, ka atkritumi ir pārstrādājami (reģenerējami), neapdraudot cilvēku veselību un neradot kaitējumu videi?

2) Ja jā, vai šādu iebildumu var izteikt ne tikai galamērķa kompetentā iestāde, bet arī nosūtītāja kompetentā iestāde?

3) Ja jā, vai nosūtītāja kompetentā iestāde, novērtējot galamērķī paredzētās pārstrādes (reģenerācijas) draudus veselībai un videi, var pamatoties uz nosūtītāja valstī spēkā esošajiem kritērijiem, pat ja tie ir stingrāki nekā tie, ko piemēro galamērķa valstī?

4) Vai iebildums, kas ir vērsts pret pārstrādei (reģenerācijai) paredzētu atkritumu pārvadājumu, var tikt formulēts saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 259/93 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmā ievilkuma noteikumiem [..], pamatojoties uz to, ka paredzētā pārstrāde (reģenerācija) pārkāpj valsts tiesību normas un normatīvus vides aizsardzības, sabiedriskās kārtības, valsts drošības un veselības aizsardzības jomā?

5) Ja jā, vai nosūtītāja kompetentā iestāde var izteikt iebildumu, pamatojoties uz to, ka pārstrāde (reģenerācija) pārkāpj nosūtītāja [valsts] likumus un noteikumus?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

30 Ar pirmo un otro jautājumu, kas būtu aplūkojami kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai iebildumi par atkritumu pārvadāšanu, ko ir tiesības izvirzīt nosūtītāja un galamērķa kompetentajām iestādēm saskaņā ar Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmo ievilkumu, var tikt pamatoti nevis ar apsvērumiem, kas ir saistīti ar atkritumu pārvadājuma veikšanu katras kompetentās iestādes teritorijā, bet arī ar apsvērumiem, kas saistīti ar pārstrādes (reģenerācijas) procesu, ko paredz minētais pārvadājums.

31 Sākotnēji ir jānorāda, ka Regula nesniedz pārvadājuma definīciju. Tomēr citi šīs regulas noteikumi kalpo kā norāde uz atkritumu pārvadājuma definīciju, īpaši šīs regulas 7. panta 3. punkta noteikumi; šīs pašas regulas 7. panta 4. punktā noteiktais pārvadājums nevar tikt ierobežots tikai ar atkritumu transportēšanas procesu.

32 Līdz ar to atkritumu pārvadājuma jēdziens būtu jāaplūko tā kontekstā un jāinterpretē atbilstoši attiecīgo noteikumu garam un mērķim, lai noteiktu, vai tie ļauj izvirzīt iebildumus pret atkritumu pārvadājumu, pamatojoties uz galamērķa valstī paredzēto pārstrādi (reģenerāciju).

33 Vispirms ir jāatceras, ka, lai nodrošinātu vides aizsardzību, atkritumu pārvadājumu jautājums Kopienas līmenī ir harmonizēts ar šo regulu (2001. gada 13. decembra spriedums lietā C-324/99 *DaimlerChrysler, Recueil*, I-9897. lpp., 42. punkts).

34 Regulā paredzētie nosacījumi un procedūras tika pieņemti, lai nodrošinātu vides aizsardzību, un, ņemot vērā vides politikas mērķus, piemēram, vistuvākās iespējamās vietas izvēles principu, pārstrādes (reģenerācijas) priekšrokas principu un ekonomiskās neatkarības Kopienas un valsts līmenī principu. Īpaši tie ļauj dalībvalstīm šo principu ieviešanai pieņemt vispārējus vai daļējus aizliegumus vai sistemātiski iebilst un iestāties pret atkritumu pārvadāšanu, kas neatbilst Direktīvas prasībām. Regula tādējādi ir [pieņemta] Kopienas vides politikas ietvaros un nevar tikt uzskatīta par tādu, kuras mērķis ir atkritumu brīvas aprites ieviešana Kopienas iekšienē (1994. gada 28. jūnija spriedums lietā C-187/93 Parlaments/Padome, *Recueil*, I-2857. lpp., 22. un 23. punkts).

35 Ar Regulu tādējādi izveidotajā Kopienas sistēmā ir redzams, ka varētu tikt apdraudēti mērķi, ko tai ir noteicis Kopienas likumdevējs veselības un vides nodrošināšanai, ja, ņemot vērā tās mērķi, atkritumu pārvadāšana starp dalībvalstīm netiktu aptverta kopumā, t.i., no atkritumu rašanās vietas nosūtītāja valstī līdz to apstrādes beigām galamērķa valstī.

36 Šajā sakarā no Regulas devītā apsvēruma izriet, ka tā nosaka atkritumu pārvadāšanas iepriekšējās paziņošanas kompetentajām iestādēm procedūru, lai ļautu tām tikt pienācīgi informētām ne tikai par šo atkritumu veidu un apriti, bet arī par to apglabāšanu vai pārstrādi (reģenerāciju), lai kompetentās iestādes varētu veikt visus nepieciešamos pasākumus cilvēku veselības un vides aizsardzībai, ieskaitot iespēju izvirzīt pamatotus iebildumus.

37 Tādējādi nosūtītājam saskaņā ar Regulas 6. panta 5. punktu kravas pavadzīmē, kas pamato paziņojumu, ir jānorāda ne tikai informācija par pārstrādājamo (reģenerējamo) atkritumu sastāvu un daudzumu un to pārvadāšanas veidiem, bet arī par nosacījumiem, kādos šie atkritumi jāpārstrādā (jāreģenerē). Kopienas likumdevējs līdz ar to ir vēlējies, lai visas kompetentās iestādes tiktu informētas par visu atkritumu apstrādes procesu līdz brīdim, kad tie vairs neapdraud veselību un vidi.

38 Kopumā Regulā ietverti citi noteikumi nekā pamatprāvas pamatā esošie, un to ieviešana paredz, ka pārstrādei (reģenerācijai) paredzēto atkritumu pārvadājumu kontroles kompetentās iestādes ņem vērā faktus par pārstrādes (reģenerācijas) procesu. Tādējādi Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta piektais ievilkums kā iemeslu iebildumam pret šādu pārvadājumu norāda pārstrādes (reģenerācijas) neattaisnojamību kā no ekonomiskā, tā arī no vides viedokļa. Tāpat Regulas 26. panta 1. punkta e) apakšpunkta un minētās regulas 26. panta 5. punkta noteikumi kopā noteic, ka dalībvalstis veic jebkādas piemērotas tiesiskas darbības, lai aizliegtu atkritumu nelikumīgu pārvadāšanu, ko veido jebkurš apglabāšanu vai apstrādi ietverošs atkritumu pārvadājums, kas ir pretrunā ar Kopienu vai starptautiskajām tiesībām, un sodītu par to.

39 No šiem apsvērumiem izriet, ka Regula kopumā neizslēdz, ka visas kompetentās iestādes, kas atbild par atkritumu pārvadājumu kontroli, var ņemt vērā faktus ne tikai attiecībā uz atkritumu transportu, bet arī apstākļus, kādos tiek veikta atkritumu pārstrāde (reģenerācija).

40 Saistībā ar Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmo ievilkumu, pirmkārt, ir jānorāda, kā to dara ģenerāladvokāts secinājumu 36. punktā, ka šie noteikumi, kas paredz iespēju galamērķa un nosūtītāja kompetentajām iestādēm izvirzīt pamatotus

iebildumus pret paredzēto pārvadājumu "saskaņā ar Direktīvu 75/442/EEK un īpaši tās 7. pantu", ir jāinterpretē kā tādi, kas šīm iestādēm piešķir tiesības izteikt šādus iebildumus, pamatojoties uz Direktīvu un īpaši tās 7. pantu.

41 Vārda "īpaši" izmantošana pirms Direktīvas 7. panta pieminēšanas netieši parāda, ka atsaucei uz šo pantu ir tīri norādošs raksturs tādējādi, ka iebildumus var izteikt, pamatojoties arī uz citiem direktīvas noteikumiem. Līdz ar to apstāklis, ka Direktīvas 7. panta 3. punkts paredz, ka dalībvalstis var veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu atkritumu "pārvietošanu", kas neatbilst atkritumu apsaimniekošanas plāniem, nevar ierobežot apsvērumus, ar kuriem kompetentās iestādes var pamatot iebildumus saskaņā ar Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmo ievilkumu, tikai saistībā ar šo atkritumu pārvadāšanu.

42 Visbeidzot, tā kā saskaņā ar Direktīvas 4. pantu dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atkritumu pārstrādi (reģenerāciju) vai apglabāšanu, neapdraudot cilvēku veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi, Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas atļauj galamērķa un nosūtītāja kompetentajām iestādēm iebilst pret pārstrādei (reģenerācijai) paredzētu atkritumu pārvadāšanu, pamatojoties uz to, ka paredzētajā pārstrādē (reģenerācijā) netiek ievērotas Direktīvas 4. panta prasības.

43 Ņemot vērā iepriekš teikto, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka iebildumi pret pārstrādei (reģenerācijai) paredzētu atkritumu pārvadāšanu, ko var izteikt nosūtītāja un galamērķa kompetentās iestādes, var tikt pamatoti ar

apsvērumiem, kas ir saistīti ne tikai ar šo atkritumu transportēšanu katras kompetentās iestādes [valsts] teritorijā, bet arī ar pārstrādi (reģenerāciju), ko paredz minētais pārvadājums.

Par trešo jautājumu

44 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka nosūtītāja kompetentā iestāde, lai iebilstu pret atkritumu pārvadāšanu, novērtējot galamērķa valstī paredzētās pārstrādes (reģenerācijas) draudus veselībai un videi, lai novērstu šādas sekas, var pamatoties uz nosūtītājā valstī spēkā esošajiem kritērijiem, pat ja tie ir stingrāki nekā galamērķa valstī piemērotie.

45 Šajā sakarā, kā tas tika norādīts šī sprieduma 33. punktā, lai nodrošinātu vides aizsardzību, atkritumu pārvadāšanas jautājums tika saskaņots ar šo regulu. No otras puses, kā to norāda ģenerāladvokāts secinājumu 60. punktā, atkritumu pārstrādes (reģenerācijas) noteikumi netika saskaņoti. Līdz ar to saskaņā ar Direktīvas 4. panta pirmo daļu dalībvalstīm ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka atkritumi tiek pārstrādāti (reģenerēti), neapdraudot cilvēku veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi, un, it īpaši, neapdraudot ūdeņus, gaisu vai augsni, ne arī dzīvniekus un augus, neradot traucējošus trokšņus vai smakas, un neapdraudot lauku vidi un īpaši aizsargājamās teritorijas. Ja arī šī norma nekonkretizē skaidru veicamo pasākumu saturu, tas nemazina to, ka tā nosaka dalībvalstīm sasniedzamo mērķi, atstājot dalībvalstīm rīcības brīvību šādu pasākumu

nepieciešamības izvērtēšanā (1999. gada 9. novembra spriedums lietā C-365/97 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-7773. lpp., 66. un 67. punkts).

46 Izmantojot rīcības brīvību, dalībvalstis, nosakot savus atkritumu pārstrādes (reģenerācijas) standartus, var ieviest valsts pasākumus, kuru standarts salīdzinājumā ar Direktīvā noteiktajiem cilvēku veselības un vides aizsardzības mērķiem var ievērojami atšķirties katrā valstī. Tieši šādos apstākļos rodas jautājumi, kurus uzdod iesniedzējtiesa, it īpaši, lai noskaidrotu, vai, ja nosūtītājā dalībvalstī noteiktie standarti noteikto mērķu sasniegšanai ir augstāki nekā galamērķa valstī piemērotie, nosūtītāja kompetentā iestāde var, pamatojoties uz Regulu, iebilst pret plānoto pārvadājumu, pamatojot to ar šo valsts standartos garantēto augstāko aizsardzības līmeni. Tomēr, tā kā ir jāļauj nosūtītāja kompetentajām iestādēm iebilst pret pārvadājumu, ņemot vērā faktus saistībā ar apstākļiem, kādos tiek veikta atkritumu pārstrāde (reģenerācija) galamērķa valstī, Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmā ievilkuma noteikumi paredz, ka minētās iestādes, novērtējot riskus, ko cilvēku veselībai un videi ietver šī pārstrāde (reģenerācija), var ņemt vērā visus šajā sakarā svarīgos kritērijus, ieskaitot tos, kas ir spēkā nosūtītājā valstī, pat ja tie ir stingrāki nekā tie, kas ir spēkā galamērķa valstī, tiktāl, ciktāl to mērķis ir šo risku novēršana. Tomēr nosūtītāja kompetentajām iestādēm nevar būt saistoši savas valsts kritēriji, ja šie kritēriji nedod iespēju labāk novērst šos riskus nekā galamērķa valsts kritēriji.

47 Šāda regulas interpretācija ir acīmredzama tādēļ, ka tā tiek aplūkota Kopienas vides politikas ietvaros, kuras uzdevums īpaši saskaņā ar EKL 2. pantu ir veicināt augstu aizsardzības pakāpi un veicināt vides kvalitātes uzlabošanos. Šāds mērķis tiktu apdraudēts, ja nosūtītāja kompetentā iestāde nevarētu pielietot tās augstam vides aizsardzības līmenim atbilstošos standartus un līdz ar to iebilst pret atkritumu

pārvadājumu apstākļos, kad pārstrāde (reģenerācija) galamērķa valstī varētu radīt kaitējumu cilvēku veselībai vai videi.

48 Ir taisnība, ka šāds iebildums, kā tas ir pamata lietā, var būt pretrunā ar nostāju, ko ir ieņēmusi galamērķa kompetentā iestāde, kad tā, uzskatot, ka pārstrāde (reģenerācija) atbilst tās attiecīgajiem valsts standartiem, neizvirza iebildumus pret plānoto atkritumu pārvadājumu. Tomēr šāda situācija ir ietverta ar Regulu noteiktajā sistēmā, kura visām kompetentajām iestādēm vienlaicīgi uztic pienākumu rūpēties, lai pārvadājumi tiktu veikti saskaņā ar minētās regulas noteikumiem (2002. gada 27. februāra spriedums lietā C-6/00 *ASA*, *Recueil*, I-1961. lpp., 44. punkts). Lai panāktu citādu Regulas interpretāciju, šāds atšķirīgs vērtējums no dažādo kompetento iestāžu puses nevar tikt kvalificēts kā esošs pretrunā ar EKL 10. pantā paredzēto lojalitātes principu.

49 Tomēr, tā kā Kopienas likumdevējs ir paredzējis, ka pārstrādei (reģenerācijai) paredzētajiem atkritumiem vajadzētu būt brīvā apritē starp dalībvalstīm, lai tos tajās pārstrādātu (reģenerētu) (1998. gada 25. jūnija spriedums lietā C-203/96 *Dusseldorp* u.c., *Recueil*, I-4075. lpp., 33. punkts), ar nosūtītāja kompetentās iestādes iebildumu pret pārvadājumu, pamatojoties uz [nosūtītājas] valsts pārstrādes (reģenerācijas) standartiem, var tiesiski iejaukties tikai tiktāl, ciktāl šie standarti, ievērojot samērīguma principu, ir piemēroti, lai īstenotu paredzētos mērķus cilvēku veselības un vides aizsardzībai, un nepārsniedz to sasniegšanai nepieciešamo.

50 Šajā sakarā riski ir jānosaka nevis no vispārējiem apsvērumiem, bet, pamatojoties uz attiecīgiem zinātniskiem pētījumiem (šajā sakarā skat. 1994. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-17/93 *Van der Veldt, Recueil*, I-3537. lpp., 17. punkts).

51 Turklāt pats fakts, ka dalībvalsts piemēro ne tik stingrus noteikumus kā tie, ko piemēro citā dalībvalstī, nenozīmē, ka stingrākie noteikumi ir nesamērīgi un tādēļ nav saderīgi ar Kopienu tiesībām (šajā sakarā skat. 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-294/00 *Gräbner, Recueil*, I-6515. lpp., 46. punkts).

52 Tikai apstāklis, ka dalībvalsts ir izvēlējusies aizsardzības sistēmu, kas ir atšķirīga no citā valstī pieņemtās, nevar ietekmēt šajā jautājumā pieņemto noteikumu nepieciešamības un samērīguma novērtēšanu (1999. gada 21. oktobra spriedums lietā C-67/98 *Zenatti, Recueil*, I-7289. lpp., 34. punkts, un iepriekšminētais spriedums lietā *Gräbner*, 47. punkts).

53 Valsts tiesas, kurā ir iesniegta prasība par nosūtītāja kompetentās iestādes izteikto iebildumu, kompetencē ir novērtēt, vai šīs valsts tiesību normas ir izmantotas apstākļos, kas ir pretēji samērīguma principam (šajā sakarā skat. 2000. gada 12. oktobra spriedumu lietā C-314/98 *Snellers, Recueil*, I-8633. lpp., 59. punkts).

54 Ņemot vērā iepriekšminēto, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka nosūtītāja kompetentā iestāde, iebilstot pret atkritumu pārvadājumu, novērtējot galamērķa valstī paredzētās pārstrādes (reģenerācijas) draudus veselībai un videi un ievērojot samērīguma principu, var pamatoties uz kritērijiem, ko, lai novērstu šādus draudus,

attiecībā uz atkritumu pārstrādi (reģenerāciju) pielieto nosūtītājā valstī, pat ja šie kritēriji ir stingrāki nekā tie, kas ir spēkā galamērķa valstī.

Par ceturto un piekto jautājumu

55 Ar ceturto un piekto jautājumu, kas ir aplūkojami kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrais ievilkums, saskaņā ar kuru pamatoti iebildumi pret paredzēto pārvadājumu var tikt izteikti, ja pārvadājums neatbilst valsts normatīvajiem aktiem vides aizsardzības, sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības jomā, ļauj nosūtītāja kompetentajai iestādei izteikt iebildumu, pamatojoties uz apstākli, ka paredzētā pārstrāde (reģenerācija) neatbilst [šīs] valsts tiesību normām.

56 Kā ir teikts šī sprieduma 39. punktā, Regula kopumā neizslēdz iespēju, ka visas par atkritumu pārvadājumu kontroli atbildīgās kompetentās iestādes var ņemt vērā noteiktus faktus ne tikai saistībā ar atkritumu pārvadāšanu, bet arī apstākļus, kādos notiek šo atkritumu pārstrāde (reģenerācija). Tomēr Regulas 7. panta 4. punkta noteikumu aplūkošana kopumā nevarētu novest pie šāda secinājuma attiecībā uz Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrā ievilkuma piemērošanu, neapšaubot minētā panta loģiku.

57 Ir svarīgi norādīt, ka Regulas 7. panta 4. punkta b) apakšpunkts atļauj tranzīta kompetentajām iestādēm izvirzīt pamatotus iebildumus pret paredzēto pārvadājumu, pamatojoties uz šī paša panta a) apakšpunkta otro, trešo un ceturto ievilkumu, bet izslēdzot šī apakšpunkta pirmo un piekto ievilkumu.

58 Regula tādējādi atšķirībā no nosūtītāja un galamērķa kompetentajām iestādēm neatļauj tranzīta kompetentajām iestādēm pārbaudīt, vai ar atkritumiem rīkojas atbilstoši Direktīvai vai ka pārstrāde (reģenerācija) ir attaisnota ekonomisku un ar vidi saistītu apsvērumu dēļ.

59 Šajā sakarā, Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā paredzot, ka kompetentās iestādes var iebilst pret plānoto pārvadājumu, ja tas nenotiek saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem, Kopienas likumdevējs ir paredzējis katrā pārvadājuma stadijā aizsargāt katras dalībvalsts attiecīgo tiesību normu iedarbīgumu attiecībā uz atkritumiem, kas atrodas šīs valsts teritorijā. Tādējādi pārvadājums, ko reglamentē šie noteikumi, attiecas tikai uz ar šo pārvadājumu saistītajām darbībām brīdī, kad tās tiek veiktas katras attiecīgās kompetentās iestādes [valsts] teritorijā. No tā izriet, ka nosūtītāja kompetentās iestādes nevar pamatoties uz iepriekšminētajiem noteikumiem, izvirzot iebildumus pret pārstrādes (reģenerācijas) procesu galamērķa valstī.

60 Šajos apstākļos uz ceturto un piekto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka nosūtītāja kompetentā iestāde nevar pamatoties uz tā noteikumiem, lai iebilstu pret atkritumu pārvadājumu, pamatojot to ar faktu, ka plānotā pārstrāde (reģenerācija) neatbilst [šīs] valsts normatīvajiem aktiem vides aizsardzības, sabiedriskās kārtības, valsts drošības un veselības aizsardzības jomā.

Par tiesāšanās izdevumiem

61 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies saistībā ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **Padomes 1993. gada 1. februāra Regulas (EEK) Nr. 259/93 par uzraudzību un kontroli attiecībā uz atkritumu pārvadājumiem Eiropas Kopienā, ievešanu tajā un izvešanu no tās, kas grozīta ar Komisijas 1998. gada 18. maija Lēmumu 98/368/EK un Komisijas 1999. gada 24. novembra Lēmumu 1999/816/EK, 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka iebildumus pret pārstrādei (reģenerācijai) paredzētu atkritumu pārvadāšanu, ko var izteikt nosūtītāja un galamērķa kompetentās iestādes, var pamatot ar apsvērumiem, kas ir saistīti ne tikai ar šo atkritumu transportēšanu katras kompetentās iestādes [valsts] teritorijā, bet arī ar pārstrādi (reģenerāciju), ko paredz minētais pārvadājums;**

2) **Regulas Nr. 259/93, kas grozīta ar Lēmumu 98/368 un Lēmumu 1999/816, 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka nosūtītāja kompetentā iestāde, iebilstot pret atkritumu pārvadājumu, novērtējot galamērķa valstī paredzētās pārstrādes (reģenerācijas) draudus veselībai un videi un ievērojot samērīguma principu, var**

pamatoties uz kritērijiem, ko, lai novērstu šādus draudus, attiecībā uz atkritumu pārstrādi (reģenerāciju) pielieto nosūtītājā valstī, pat ja šie kritēriji ir stingrāki nekā tie, kas ir spēkā galamērķa valstī;

3) **Regulas Nr. 259/93, kas grozīta ar Lēmumu 98/368 un Lēmumu 1999/816, 7. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka nosūtītāja kompetentā iestāde, iebilstot pret atkritumu pārvadājumu, nevar pamatoties uz tā noteikumiem, pamatojot to ar faktu, ka plānotā pārstrāde (reģenerācija) neatbilst [šīs] valsts normatīvajiem aktiem vides aizsardzības, sabiedriskās kārtības, valsts drošības un veselības aizsardzības jomā.**

[Paraksti]